

I Liceum Ogólnokształcące
im. B. Prusa w Żarach

PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY

na rok szkolny 2019/2020

*„ Nie przez obcych wsparcie i łaskę,
lecz przez własne usiłowania dochodzi naród do szczęścia, cnoty i sławy”*

Tadeusz Kościuszko

Uchwalony przez Radę Pedagogiczną w dniu 12 września 2019 r.

1. Podstawa Prawna
2. Wstęp
3. Misja szkoły
4. Sylwetka absolwenta
5. Opis strategii wychowawczo-profilaktycznej szkoły wynikającej z przyjętych założeń teoretycznych i uwarunkowań formalno-prawnych
6. Uzasadnienie wynikające z diagnozy potrzeb w zakresie wychowania i profilaktyki, rozpoznane zagrożenia, zachowania problemowe uczniów
7. Struktura oddziaływań wychowawczo – profilaktycznych
8. Obszary działań wychowawczo-profilaktycznych . Cele ogólne i szczegółowe
9. Założenia ewaluacyjne
10. Załączniki do programu wychowawczo – profilaktycznego (Plan i harmonogram działań. Zadania i sposób ich realizacji)

1. PODSTAWA PRAWNA

- 1) Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) - art. 26, art. 84 ust. 2 pkt 1 i ust. 3.
- 2) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).
- 3) - Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.(Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz.483 ze zm.) – art. 72
- 4) Konwencja o Prawach Dziecka z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526) – art. 3, art. 19, art. 33
- 5) Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz.329 z późniejszymi zmianami, tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.) - Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz.59).
- 6) Rozporządzenie MENIS z dnia 26.02.2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz.458)
- 7) Rozporządzenie MENIS z dnia 31.01.2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 10 z 2002 r., poz.96)
- 8) Rozporządzenie MENIS z dnia 19.07.2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. Nr 121 z 2002 r., poz. 1037)
- 9) Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- 10) Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr11, poz.109 z późniejszymi zmianami
- 11) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z dnia 20 września 2005 r.)
- 12) Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV.
- 13) Rozporządzenie MEN z dnia 17 czerwca 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2016 r. poz. 895);
- 14) Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r. poz. 532);
- 15) Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na rok szkolny 2019/2020
- 16) Statut Szkoły

2.Wstęp

Szkolny program wychowawczo – profilaktyczny realizowany w I Liceum Ogólnokształcącym im. B. Prusa w Żarach opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski. Te wartości to: odpowiedzialność, patriotyzm, samodzielność, samokształcenie, systematyczność, pracowitość, wrażliwość moralna (tolerancja, szacunek, sprawiedliwość, bezinteresowność, dobroć), praworządność, poszanowanie dobrych obyczajów i tradycji, poszanowanie rodziny, dbanie zdrowie, wytrwałość, asertywność.

Treści szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły jest też dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmocniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki.

Program wychowawczo – profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania zawarte w podstawie programowej, określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców, nauczycieli.

Program wychowawczo – profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa,
- wyników ewaluacji wewnętrznej,
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- wniosków i analiz z pracy zespołów przedmiotowych i zespołu wychowawczego,
- wniosków i spostrzeżeń nauczycieli, uczniów i rodziców.

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego jest wspieranie młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego obejmują;

- powszechną znajomość założeń programu przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków społeczności szkolnej oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu.

3. Misja szkoły

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami a także przedstawicielami innych kultur.

Szkoła zapewnia każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczno – pedagogiczną. Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako podstawy życia w społeczeństwie i państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji.

Misją szkoły jest też przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo.

Nauczyciele w swojej pracy kierują się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie oraz poszanowaniem godności osobistej ucznia. Szkoła jest wspólnotą nauczycieli, uczniów i rodziców i opiera się na ich zgodnym współdziałaniu.

4. Sylwetka absolwenta

Dążeniem szkoły jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji, w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój.

Uczeń kończący szkołę posiada następujące cechy:

- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,
- jest kulturalny, zdyscyplinowany, obowiązkowy, przestrzega zasady dobrych obyczajów,
- szanuje siebie i innych,
- umie rzetelnie pracować, jest zaradny, odpowiedzialny i przedsiębiorczy,
- zna historię swojej szkoły, miasta, regionu,
- zna historię i kulturę własnego narodu,
- zna i rozumie zasady współżycia społecznego,
- zdobył umiejętność pracy w zespole, wykazywania inicjatywy,
- jest przygotowany do pełnienia obowiązków obywatelskich w oparciu o zasady demokracji, tolerancji, sprawiedliwości, poszanowania praw człowieka,
- potrafi korzystać z różnych źródeł informacji, odpowiedzialnie korzysta z Internetu,
- umie zastosować w praktyce wiedzę teoretyczną,
- jest przygotowany do wykonywania zawodu, ma odpowiedni zasób wiedzy i umiejętności umożliwiających mu kontynuowanie nauki w dowolnie wybranej wyższej uczelni,
- umie samodzielnie i krytycznie myśleć, ma wysoką kulturę osobistą i kulturę języka,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy,
- zna dobrze przynajmniej jeden język obcy.

5. Opis strategii wychowawczo-profilaktycznej szkoły wynikającej z przyjętych założeń teoretycznych i uwarunkowań formalno-prawnych.

Działalność wychowawczo- profilaktyczna w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. **fizycznej** - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
2. **psychicznej** - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej;
3. **społecznej** - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz umiejętności wypełniania ról społecznych;
4. **aksjologicznej** - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

W wytyczeniu celów, zadań i sposobów realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego pomaga znajomość i uwzględnianie strategii profilaktycznych.

Realizuje się następujące strategie:

- **działania informacyjne** (oparte o procesy poznawcze) – dostarczenie adekwatnych, prawdziwych i aktualnych informacji o istniejących zagrożeniach i możliwościach zabezpieczenia się przed nimi ,
- **działania edukacyjne** (w zakresie umiejętności) – pomoc w uczeniu i rozwijaniu podstawowych umiejętności życiowych: podejmowanie decyzji, radzenie sobie ze stresem, rozwiązywanie problemów, komunikacja interpersonalna,
- **działania o charakterze alternatywnym** – kształtujące pozytywną świadomość siebie i innych oraz oferujące możliwość zadowolenia i uzyskania pozytywnych wzmocnień bez konieczności sięgania po zachowania problemowe,
- **działania interwencyjne** – pomoc osobom dysfunkcyjnym w identyfikowaniu swoich problemów i poszukiwaniu możliwości ich rozwiązania, udzielanie wsparcia,

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta;
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych;
- 3) współpracę z rodzicami/prawnymi opiekunami w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowanie postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych;
- 4) wzmocnianie wśród uczniów więzi ze szkołą i społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz

relacji uczniów i nauczycieli, wychowawców i rodziców,

6) doskonalenie umiejętności nauczycieli w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami;

7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli, wychowawców oraz rodziców,

8) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym;

9) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej;

10) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna szkoły polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności uczniów, ich rodziców, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowego

rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego młodzieży;

2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów;

3) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych a szczególnie samokontroli, radzenia sobie ze

stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;

4) kształtowanie krytycznego myślenia w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;

5) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli w zakresie rozpoznawania

wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej;

6) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków

odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,

norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku i możliwości psychicznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów, ich rodziców/opiekunów, nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, rodzicom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych; ,

2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych;

3) przekazanie informacji uczniom, rodzicom oraz nauczycielom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;

4) informowanie uczniów oraz rodziców o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz metodach współpracy szkoły z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomania

Działalność profilaktyczna szkoły polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

1) w przypadku profilaktyki uniwersalnej – wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich substancji psychoaktywnych;

2) w przypadku profilaktyki selektywnej – wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowaną biologicznie są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;

3) w przypadku profilaktyki wskazującej – wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania substancji psychoaktywnych lub występowanie innych zachowań ryzykownych które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

1) realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców i opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie przeciwdziałania Narkomanii;

2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;

3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciw używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;

4) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych;

5) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno – terapeutyczny, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

6. Uzasadnienie wynikające z diagnozy potrzeb w zakresie wychowania i profilaktyki, rozpoznane zagrożenia, zachowania problemowe uczniów.

Szkolny program wychowawczo - profilaktyczny wspomaga kompleksowo wychowanie i nauczanie wszędzie tam, gdzie pojawia się zagrożenie dla rozwoju uczniów.

O zachowaniach problemowych (**ZP**) młodzieży mówimy, gdy:

- są niezgodne ze społecznymi oczekiwaniami, normami, standardami, wyzwalają dezaprobatę społeczną,
- stanowią ryzyko dla zdrowia, łączą się z psychopatologią i trudnościami w podejmowaniu ról społecznych,
- mają tendencję do kumulowania się, łączenia się w syndromy zachowań.

ZP ograniczają liczbę i częstość zachowań konwencjonalnych, utrudniają prawidłową socjalizację. Przykładami ZP są m.in.: wagary, używanie substancji psychoaktywnych, przedwczesna inicjacja i życie seksualne, przemoc, wulgaryzmy, izolacja, niejedzenie, Internet – zbyt długie przebywanie w wirtualnej rzeczywistości, fobie szkolne itd.

Wyodrębnia się stopnie zagrożenia:

1. Grupa niskiego ryzyka – należą do niej osoby, które nie podejmują zachowań ryzykownych – są jeszcze przed inicjacją.
2. Grupa podwyższonego ryzyka – znajdują się w niej osoby, które podjęły choć jedno zachowanie ryzykowne – są po inicjacji – u których ponadto obserwujemy liczne czynniki ryzyka (eksperymentatorzy).
3. Grupa wysokiego ryzyka – należą do niej osoby, u których zachowania ryzykowne są głęboko utrwalone i które odczuwają poważne negatywne konsekwencje (zdrowotne i społeczne) swoich zachowań ryzykownych.

Wśród czynników ryzyka występujących w szkole wymienia się m.in.:

- a) czynniki ryzyka związane z rodziną – rozpad więzi małżeńskiej, brak konsekwencji rodziców, brak zainteresowania ze strony rodziców;
- b) czynniki ryzyka związane z edukacją – niskie wyniki szkolne, małe zaangażowanie w naukę, negatywne nastawienie do szkoły, słaba więź ze szkołą;
- c) środowiskowe czynniki ryzyka – przynależność do „problemowych” grup rówieśniczych, aprobata dla zachowań problemowych rówieśników i dorosłych, słaba więź z religią;
- d) osobowe czynniki ryzyka - brak lub słabe poczucie własnej wartości, niestabilna, nieadekwatna samoocena, niska odporność na stres.

Odpowiadającymi wymienionym grupom czynników ryzyka – czynnikami chroniącymi są:

- a) silne przywiązanie do rodziców (więzi emocjonalne), przyjazny, ciepły dom, spójność oddziaływań wychowawczych, system wartości, normy, religijność;
- b) zaangażowanie w naukę szkolną (dążenie do zdobywania wiedzy), zainteresowania, umiejętność radzenia sobie ze stresem;
- c) pozytywna grupa rówieśnicza, umiejętności społeczne, brak akceptacji dla zachowań odbiegających od norm społecznych, uczestnictwo w życiu kościelnym;
- d) stabilna i adekwatna samoocena, stabilne poczucie własnej wartości, odporność na stres itp.;
- e) indywidualne cechy i zachowania ucznia.

Diagnoza potrzeb w zakresie wychowania i profilaktyki:

Uczniowie w zdecydowanej większości czują się w szkole bezpiecznie, co potwierdzają także ich rodzice. Sporadycznie wskazują na doświadczenia przemocy psychicznej ze strony rówieśników (obgadywanie, wyśmiewanie, izolowanie). Uczniowie wiedzą, jakich sposobów postępowania się od nich oczekuje. Znają obowiązujące w szkole normy, a zasady właściwego zachowania w szkole są dla wszystkich uczniów jasne. Działania podejmowane przez szkołę są skuteczne i służą eliminacji zagrożeń i kształtowaniu prawidłowych postaw. W szkole prowadzona jest diagnoza zachowań uczniów, a wnioski z niej są regularnie wdrażane. Szkoła stara się podejmować takie działania, aby promować i wzmacniać właściwe zachowania a eliminować zachowania negatywne. W szkole przeprowadza się analizę podejmowanych działań wychowawczych w celu poszukiwania skutecznych rozwiązań i na bieżąco modyfikuje się te

działania, które nie przynoszą oczekiwanych rezultatów. W szkole modyfikuje się i dokonuje ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego. Podczas modyfikacji działań wychowawczych uwzględnia się inicjatywy uczniów, którzy zgłaszają nauczycielom pomysły dotyczące zasad postępowania w szkole.

Wnioski z badań w postaci słabych i mocnych stron.

Mocne strony:

- uczniowie czują się w szkole bezpiecznie,
- stały monitoring wzmacnia poczucie bezpieczeństwa uczniów, nauczycieli i pracowników,
- nauczyciele regularnie dyżurują podczas przerw,
- w szkole reaguje się na wszelkie przejawy przemocy i agresji,
- nauczyciele właściwie spełniają swoje obowiązki oraz zapoznają uczniów i rodziców z dokumentacją szkolną,
- w szkole realizuje się program wychowawczo – profilaktyczny,
- kształtuje się postawy społeczne,
- przygotowuje uczniów do samodzielnego życia, nabycia poczucia odpowiedzialności, tolerancji i poszanowania mienia,
- uczniowie znają zasady obowiązujące w szkole i w zdecydowanej większości przestrzegają ich,
- nauczyciele interesują się problemami młodzieży oraz dążą do rozpoznawania i zapobiegania niewłaściwym zachowaniom,
- poprawnie rozpoznaje się problemy uczniów i właściwie i adekwatnie udziela pomocy,
- większość uczniów jest pozytywnie nastawiona do szkoły i grupy rówieśniczej,
- uczniowie są świadomi możliwości, jakie daje im szkoła w zakresie rozwijania zdolności, zainteresowań i talentów poprzez udział w konkursach, zajęciach pozalekcyjnych, praktykach i stażach,
- dokumentacja szkolna, tj. Statut Szkoły, Program Wychowawczo - Profilaktyczny w prawidłowy sposób uwzględniają potrzeby uczniów oraz regulują ich właściwe postawy i zachowania poprzez zastosowanie odpowiedniego systemu nagród i kar,
- w szkole rozwija się samorządność uczniowska.

Słabe strony:

- frekwencja na zajęciach,
- przypadki złego zachowania uczniów oraz agresji,
- przypadki przemocy słownej,
- kultura osobista, zachowanie w szkole,
- dyscyplina na lekcjach,
- uzależnienia uczniów od nikotyny, alkoholu,
- pojawiający problem narkotyków sugerujący, że uczniowie mogą mieć z nimi kontakt,
- niechęć części rodziców do współpracy ze szkołą w celu rozwiązania problemów wychowawczych,
- słaba znajomość przez młodzież dokumentów szkolnych,

Rekomendacje wynikające z diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym::

1. Upowszechniać wśród młodzieży i rodziców znajomość Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Szkoły i innych dokumentów szkolnych.
2. Konsultować z uczniami i rodzicami potrzeby wychowawcze klasy, uwzględniać je w Programie Wychowawczo – Profilaktycznym klasy i szkoły.
3. Monitorować i prowadzić działania profilaktyczne wobec problemu uzależnień od nikotyny alkoholu i narkotyków.
4. Promować właściwe postawy uczniów.
5. Promować postawy patriotyczne i obywatelskie
6. Promować zdrowy styl życia.
7. Motywować uczniów do poprawy wyników nauczania i frekwencji
8. Promować zalety czytelnictwa wśród uczniów kształtując umiejętność czytania ze zrozumieniem.

7. Struktura oddziaływań wychowawczo - profilaktycznych

Dyrektor szkoły

- stwarza warunki do realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne,
- dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzenie i wzbogacenie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem szkolnym oraz samorządem uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego.

Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z radą rodziców,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- uczestniczy w realizacji i ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,

Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężeniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują młodzież w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu, frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia.

Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeb uczniów,
- przygotowują sprawozdania z realizacji pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawczego i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży.

Zespół wychowawczy:

- opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,
- ustala potrzeby zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- inne, wynikające ze specyfiki potrzeb szkoły.

Pedagog szkolny:

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,

- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

Rodzice:

- współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w zebraniach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- rada rodziców uchwała w porozumieniu z radą pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców i radą pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

8. Obszary działań wychowawczo - profilaktycznych. Cele ogólne i szczegółowe w roku szkolnym 2019/20.

Obszar I Budowanie pewności siebie, rozwijanie samodzielności, kreatywności i innowacyjności uczniów.

Cele ogólne:

- Rozpoznanie i zintegrowanie środowiska wychowawczego
- Kształtowanie umiejętności społecznych ważnych w kontaktach z innymi ludźmi
- Wspomaganie wszechstronnego rozwoju ucznia we wszystkich wymiarach: intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, moralnym, duchowym.

Obszar II Budowanie świadomości i przynależności narodowej

Cele ogólne:

- Kształtowanie postaw obywatela, Polaka, Europejczyka umięającego aktywnie i swobodnie poruszać się we współczesnym świecie.

Obszar III Współpraca z rodzicami

Cele ogólne:

- Integracja działań wychowawczo – profilaktycznych szkoły i rodziców.

Obszar IV Upowszechnianie czytelnictwa wśród młodzieży

Cele ogólne:

- Rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród młodzieży

Obszar V Trudności w nauce, motywowanie do pracy

Cele ogólne:

- Kształtowanie człowieka ogólnie wykształconego przygotowanego do kontynuowania nauki lub pracy.

Obszar VI Wychowanie do wartości i kształtowanie postaw patriotycznych uczniów

Cele ogólne:

- Rozpoznawanie podstawowych wartości i budowanie systemu wartości

Obszar VII Zdrowy tryb życia

Cele ogólne:

- Promowanie zdrowego stylu życia i postaw prozdrowotnych
- Upowszechnianie wiedzy ekologicznej oraz kształtowanie właściwych postaw wobec problemów ochrony środowiska

Obszar VIII Bezpieczeństwo w szkole i trudności w kontaktach rówieśniczych

Cele ogólne:

- Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa
- Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci

Obszar IX Zachowania ryzykowne, środki psychoaktywne

Cele ogólne:

- Zmniejszenie zasięgu zachowań ryzykownych
- Zmniejszenie stopnia zagrożenia młodzieży uzależnieniem od substancji psychoaktywnych

Obszar X Pomoc psychologiczno - pedagogiczna

Cele ogólne:

- Zapewnienie uczniom opieki oraz pomocy psychologiczno - pedagogicznej

Cele szczegółowe do realizacji w roku szkolnym 2019/20:

Sfera rozwoju intelektualnego

1. Rozpoznanie i rozwijanie własnych możliwości, predyspozycji, talentów oraz ich twórcze wykorzystanie.
2. Inspirowanie uczniów do aktywności twórczej, rozwijanie umiejętności twórczego myślenia, samorealizacja poprzez twórcze działanie.
3. Wszyscy uczniowie wymagający wsparcia uzyskują pomoc w odpowiedniej formie.
4. Pomoc w samopoznaniu i samoocenie.
5. Kształtowanie postaw asertywnych.
6. Przygotowanie ucznia do przyjmowania pochwały i krytyki, do dawania i przyjmowania wsparcia.
7. Przygotowanie ucznia do samodzielności.

Sfera rozwoju społecznego

1. Integracja zespołu klasowego i tworzenie pozytywnego klimatu emocjonalnego w grupie.
2. Rozumienie i respektowanie obowiązujących norm, zapisów statutu szkoły.
3. Rozwijanie postaw prospołecznych i działań w zakresie wolontariatu.
4. Wdrażanie do samorządności.
5. Kształtowanie umiejętności aktywnego słuchania
6. Kształtowanie umiejętności komunikowania się.
7. Rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów i prowadzenia mediacji.
8. Przestrzeganie norm społecznych i przepisów prawa.

Sfera rozwoju fizycznego, promocja zdrowia

1. Propagowanie zdrowego trybu życia, kształtowanie właściwych nawyków zdrowotnych.
2. Propagowanie wiedzy o tym, jak uniknąć chorób cywilizacyjnych.
3. Ostrzeżenia przed uzależnieniami takimi jak: narkomania, alkoholizm, nikotynizm, lekomania, uzależnienie od komputera.

Sfera rozwoju emocjonalnego

1. Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby.
2. Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne postępowanie.
3. Uczenie właściwych, bezpiecznych zachowań w różnych sytuacjach.
4. Poznanie i kultywowanie wartości ogólnoludzkich (pojęcie dobra i zła)
5. Kształtowanie postawy tolerancji i poszanowania poglądów innych ludzi.

Sfera rozwoju duchowego

1. Upowszechnienie wiedzy na temat obowiązujących w szkole norm i wartości.
2. Uczenie kultury życia codziennego.
3. Uczenie umiejętnego i bezpiecznego korzystania z dóbr kultury.

9. Zasady ewaluacji programu wychowawczo - profilaktycznego.

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo – profilaktycznego.

Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzenie ankiet, wywiadów wśród uczniów, nauczycieli, rodziców,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespole wychowawczym i komisjach oddziałowych,
- 6) analizy przypadków.

Wnioski z obserwacji, ankiet, rozmów zostaną uwzględnione przy opracowaniu Programu Wychowawczo – Profilaktycznego na następny rok szkolny.

10. Załączniki do programu wychowawczo – profilaktycznego.

1. Tematyka godzin wychowawczych – załącznik nr 1

4. Program wychowawczo-profilaktyczny poszczególnych klas wraz z tematyką godzin wychowawczych – załącznik nr 2

5. Kalendarz imprez i uroczystości szkolnych – załącznik nr 3